

Létesítményi sugárvédelmi szabályzat

Hatályba lép: 2024. 02. 14.¹

Hatályát veszíti: 2029. 02. 13.²

¹ a Szenátus 54/2023. (VI.29.) számú határozatának 2. § (2) bekezdése és az Országos Atomenergia Hivatal által kiadott SVR-HA19127 sz. engedélyben meghatározottak szerint

² a Szenátus 54/2023. (VI.29.) számú határozatának 2. § (2) bekezdése és az Országos Atomenergia Hivatal által kiadott SVR-HA19127 sz. engedélyben meghatározottak szerint

Tartalom

Preambulum	3
1 Általános rendelkezések.....	3
1.1 Az LSSZ hatálya	3
1.2 Az LSSZ célja	3
2 Részletes rendelkezések.....	3
2.1 Sugárvédelmi szervezet felépítése, működése	3
2.2 Sugárvédelmi szervezet és a felelősök feladatai	4
2.3 A Létesítményi sugárvédelmi szabályzat és az egyes sugárveszélyes munkahelyek Munkahelyi sugárvédelmi szabályzatának kapcsolata	6
2.4 Sugárveszélyes munkahelyek felügyeletének koordinálásához szükséges intézkedések.....	7
3 Záró rendelkezések	7
4 Mellékletek	8

Preambulum

A Semmelweis Egyetem (a továbbiakban: Egyetem) az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény (a továbbiakban: ATV), valamint az ionizáló sugárzás elleni védelemről és a kapcsolódó engedélyezési, jelentési és ellenőrzési rendszerről szóló 2/2022. (IV. 29.) OAH rendelet (a továbbiakban: SVR.) alapján – a foglalkoztatottak, a lakosság és a környezet ionizáló sugárzás káros hatásai elleni védelme céljából – a következő Létesítmenyi sugárvédelmi szabályzatot (a továbbiakban: LSSZ) alkotja meg.

1 Általános rendelkezések

1.1 Az LSSZ hatálya

- (1) Az LSSZ személyi hatálya kiterjed az Egyetem foglalkoztatottjaira, hallgatóira, továbbá a sugárveszélyes munkahely (a továbbiakban: Munkahely) területén tartózkodó, vagy ott munkát végző harmadik személyekre.
- (2) Az LSSZ területi hatálya kiterjed az Egyetem valamennyi Munkahelyének területére.
- (3) Az LSSZ az Országos Atomenergia Hivatal (a továbbiakban: OAH) alkalmazáshoz megadott engedélyével lép hatályba és az abban megjelölt időtartamban hatályos.

1.2 Az LSSZ célja

- (1) Az LSSZ célja, hogy meghatározza az Egyetem
 - a) a sugárvédelmi szervezetének felépítését és feladatát,
 - b) az LSSZ és az egyes Munkahelyek Munkahelyi sugárvédelmi szabályzatának (a továbbiakban: MSSZ) kapcsolatát,
 - c) azon sugárvédelmi szervezeti intézkedéseket, amelyek az egyes Munkahelyek felügyeletének koordinálásához szükségesek,
 - d) az SVR. 8. mellékletében az MSSZ tartalmára előírt mindazon tartalmi elemeket, amelyeket egységességükre tekintettel nem az egyes MSSZ-ekben, hanem az LSSZ-ben kerülnek meghatározásra.
- (2) Az Egyetem LSSZ-ének és az egyes Munkahelyek MSSZ-ének az 1. pont (1) bekezdésében felsorolt személyek számára való hozzáférhetősége az Egyetem valamennyi Munkahelyén biztosított.

2 Részletes rendelkezések

2.1 Sugárvédelmi szervezet felépítése, működése

- (1) Az ionizáló sugárzás elleni védelemben és a hozzá kapcsolódó engedélyezési, jelentési és ellenőrzési eljárásokban az Egyetem az engedélyes, a Munkahely a szervezeti egység.
- (2) Az Egyetem Klinikai Központjának szervezetében – az Orvosszakmai Főigazgatóság

Ellátásszervezési Igazgatóságán belül – Sugárvédelmi Szolgálatot (a továbbiakban: Svsz) működtet, melynek szakmai vezetője a sugárvédelmi szolgálatvezető (mint az SVR. 39. §-a szerinti létesítmenyi sugárvédelmi megbízott). Az SVR. 38. §-a szerinti sugárvédelmi szakértői feladatok foglalkoztatási jogviszonyban álló személy útján – eseti jelleggel külső sugárvédelmi szakértő megbízásával – láthatóak el. A sugárvédelmi szakértő személye egybeeshet a létesítmenyi sugárvédelmi megbízott személyével. A szolgálatvezető munkájának támogatására szolgálatvezető-helyettes kerül kinevezésre. A szolgálatvezető munkáját az Klinikai Központ elnöke az Orvosszakmai Főigazgatóság főigazgatóján és az Ellátásszervezési Igazgatóság igazgatóján keresztül irányítja.

- (3) Az Egyetem – betegellátásban, oktatásban és kutatásban ionizáló sugárzást alkalmazó technológiákat biztosító – Munkahelyére vonatkozó, SVR.-ben előírt sugárvédelmi feladatok ellátását a Munkahely vezetője által – a 11. számú mellékletben szereplő megbízólevéllel – kinevezett sugárvédelmi megbízottak biztosítják (a továbbiakban: SvMb). Egy Munkahelyen több SvMb is lehet és egy SvMb is elláthatja több Munkahely sugárvédelmi feladatait.
- (4) Az Egyetem sugárvédelmi feladatainak ellátását és koordinálását az Svsz szolgálatvezetője végzi, az SvMb-k közreműködésével és a sugárvédelmi szakértő támogatásával. E tevékenység körében gondoskodik arról, hogy az Egyetem Munkahelyein dolgozó személyek, a Munkahely területének és közvetlen környezetének sugárvédelmi helyzete és működése megfeleljen az ATV-ben, az SVR.-ben és az atomenergia felhasználását szabályozó további jogszabályok és engedélyek rendelkezéseiben foglalt követelményeknek, valamint az LSSZ-nek és az MSSZ-nek.
- (5) Az engedélyes és a munkáltató az SVR.-ben meghatározott felelősségi köreit a 3. számú melléklet 1.3 pontja tartalmazza. Az Egyetem sugárvédelmi feladatait ellátó vezetési szinteket és szervezeti egységeket az 1. számú mellékletben található Sugárvédelmi szervezeti ábra tartalmazza.

2.2 Sugárvédelmi szervezet és a felelősök feladatai

- (1) Az Orvosszakmai Főigazgató feladatai
 - a) javaslatot tesz a Sugárvédelmi Szolgálat vezetőjére és helyettesére, a vezető és annak helyettesének kinevezéséről írásban tájékoztatja az egyetemi intézeteket, és a felügyeleti szerveket,
 - b) rendkívüli esemény során saját hatáskörében azonnal intézkedik, szükség esetén a sugárvédelmi szolgálatvezetővel együtt értesíti a felügyeleti szerveket,
 - c) támogatja az Svsz adminisztratív feladatainak ellátását,
 - d) tájékoztatja a sugárvédelmi szolgálatvezetőjét – a hatósági engedélyek megszerzés céljából – az egyetem sugárveszélyes munkahelyeinek létesítési terveiről, gépcserékről, beruházásokról, személycserékről,
 - e) gondoskodik arról, hogy a költségvetési és fejlesztési tervekben a sugárvédelemmel kapcsolatos igényeknek és a radioaktív hulladékok elszállítására megfelelő pénzügyi forrás kerüljön betervezésre,
 - f) irányítja és ellenőrzi a Svsz munkáját.
- (2) A Svsz feladatai

- a) a sugárveszélyes munkahelyek tevékenységeinek, valamint a munkahelyi sugárvédelmi megbízottjai és helyetteseik feladatainak összehangolása,
- b) naprakész központi nyilvántartás vezetése a sugárveszélyes munkahelyekről, az SvMb-k és helyetteseik személyéről és elérhetőségéről,
- c) az SvMb-k és helyetteseik munkájának szakmai támogatása,
- d) több sugárveszélyes munkahelyet érintő feladatok koordinálása,
- e) éves sugárvédelmi jelentések készítése a vezetők részére,
- f) az Egyetem, mint az atomenergia alkalmazója hatósági engedélyeinek nyilvántartása és érvényességének felügyelete,
- g) sugárveszélyes tevékenység típusáról és azokkal kapcsolatos sugárforrásokról nyilvántartás vezetése,
- h) időszakos és rendkívüli egyetemi, továbbá hatósági sugárvédelmi ellenőrzések eredményeiről, a mérési jegyzőkönyvekről nyilvántartás,
- i) hatóságokkal való kapcsolattartás, részükre adatszolgáltatás összeállítás és megküldése,
- j) a sugárveszélyes munkahelyek munkavédelmi szemlájén és a hatósági ellenőrzésben való részvétel,
- k) az SVR.-ben előírt bejelentési kötelezettségek teljesítése,
- l) a radioaktív anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének rendjéről, valamint a kapcsolódó adatszolgáltatásról szóló rendelet szerinti helyi nyilvántartás vezetése,
- m) a radioaktív hulladékok gyűjtésének, tárolásának és kezelésének felügyelete, a kibocsátott anyagok radioaktivitásának ellenőrzése és nyilvántartása,
- n) az SVR.-ben előírt rendkívüli események jelentése az OAH felé; a jelentett esemény körülményei kivizsgálásának irányítása, az esemény ismétlődésének vagy hasonló esemény bekövetkezésének megelőzését célzó intézkedési tervjóváahagyása; a vizsgálat eredményéről, továbbá a megtett intézkedésekről jelentés készítése és benyújtása az OAH részére,
- o) az SVR.-ben előírt nyilvántartás vezetése mindazon jelentésköteles eseményekről és kivizsgálásuk eredményéről, amelyek során veszélyhelyzeti sugárterhelés vagy nem tervezett sugárterhelés történt,
- p) jelentés a területileg illetékes környezetvédelmi hatóságnak az egyetemi Munkahelyek radioaktív anyag légköri és vízi kibocsátásairól tárgyévet követően március 31-ig,
- q) zárt sugárforrás használati idejének meghosszabbítása céljából zártság vizsgálat elvégzése dokumentálása, (kivéve a TBq tartományban lévő sugárforrások),
- r) a személyi sugárterhelés hatósági ellenőrzésére szolgáló dozimetriai eredmények elemzése, az egyetemi vezetés tájékoztatása, valamint az eredmények bemutatása a hatóságoknak,
- s) a sugárveszélyes munkahely közvetlen környezetének lakossági sugárvédelmi szempontból történő ellenőrzése, sugárveszélyes munkahelyek sugárársi szintjének, radioaktív szennyezettségének időszakonkénti ellenőrzése,
- t) gondoskodás – az Országos Sugárfigyelő, Jelző és Ellenőrző Rendszer laboratórium bevonásával –, a sugárvédelmi ellenőrzést szolgáló, mérőeszközök, készülékek beszerzéséről, a karbantartásról és – külön jogszabályban előírt – rendszeres hitelesítésekről, kalibrálásokról,

- u) a releváns biztonsági és figyelmeztető rendszerek állapotának rendszeres értékelése,
 - v) a veszélyhelyzeti sugárzási helyzetekkel összefüggő megelőző, felkészülési és elhárítási tevékenységben való részvétel,
 - w) a sugárveszélyes munkakörökhöz szükséges sugárvédelmi képzettségi szintek 3. számú melléklet szerinti meghatározása a sugárvédelmi szakértő támogatásával,
 - x) páciensek sugárterhelését érintő *az egészségügyi szolgáltatások nyújtása során ionizáló sugárzásnak nem munkaköri kötelezettségük keretében kitett személyek egészsége védelmének szabályairól szóló 21/2018. (VII. 9.) EMMI rendelet*szerinti intézkedések koordinálása,
 - y) a Munkahelyen dolgozók tájékoztatása, oktatásának megszervezése a szolgálatvezető – helyettes közreműködésével, valamint az oktatásban való részvétel nyilvántartása, közreműködés a személyi sugárterhelés ellenőrzésének megszervezésében.
- (3) A sugárvédelmi szakértő feladatai
- Az Egyetemen a létesítményi sugárvédelmi szakértői feladatokat a létesítményi sugárvédelmi szolgálatvezető látja el, amely feladatok a következők:
- a) az atomenergia alkalmazójának hatósági engedélyezéséhez szükséges segítség nyújtása dokumentációk összeállítása, sugárvédelmi leírások elkészítése, létesítményi sugárvédelmi LSSZ elkészítése és a sugárveszélyes munkahelyek munkahelyi sugárvédelmi MSSZ-ének készítéséhez adott segítség nyújtás és azok és felülvizsgálata körében,
 - b) közreműködés a sugárveszélyes munkahelyek munkavédelmi kockázatértékelések elkészítésében,
 - c) az Egyetem sugárvédelmi oktatási tevékenységének megszervezése és ellenőrzése körében segítségnyújtás a tanfolyamok engedélyeztetésében,
 - d) közreműködés az új sugárveszélyes eljárás, módszer bevezetésekor az erre vonatkozó sugárvédelmi előírások kidolgozásában, sugárvédelmi szempontból az új eljárás alkalmazásában,
 - e) új létesítmények terveinek előzetes, sugárvédelmi szempontú, felülvizsgálata, felkérés esetén új vagy megváltoztatott sugárforrások üzembe helyezhetőségéhez sugárvédelmi szempontú tanácsadás.
- (4) A munkahelyi SvMb.-k feladatait a 3. számú melléklet 1.1.2. pontja tartalmazza.

2.3 A Létesítményi sugárvédelmi szabályzat és az egyes sugárveszélyes munkahelyek Munkahelyi sugárvédelmi szabályzatának kapcsolata

- (1) Az Egyetem sugárvédelmi szabályait az LSSZ és az MSSZ-ek együttesen alkotják. Amennyiben az MSSZ valamely rendelkezése ellentétes az LSSZ valamely szabályával, úgy az LSSZ rendelkezései irányadóak.
- (2) Az LSSZ 3. – 10. számú melléklete tartalmazza mindazon, az SVR. 8. melléklete szerinti szabályozást, amelyek az összes ionizáció sugárzást alkalmazó munkahelyre érvényesek.
- (3) Az LSSZ alkalmazását az OAH engedélyezi, tartalma az SVR. 39. § (8)-(10) bekezdéseiben foglalt, tartalmi és elvi követelmények figyelembevételével kerül összeállításra.
- (4) Az MSSZ-eket az OAH hagyja jóvá, az adott sugárveszélyes munkahely engedélyezési

Létesítményi sugárvédelmi szabályzat

eljárásának keretein belül. Jelen szabályzat 2. számú mellékletében foglalt táblázat mutatja be az SVR. 8. melléklet szerinti tartalmi elemek szabályozási helyét.

- (5) Az LSSZ és az MSSZ-ek felülvizsgálata szükséges az SVR. előírásai alapján a 3. számú melléklet 1.5 pontja szerint.

2.4 Sugárveszélyes munkahelyek felügyeletének koordinálásához szükséges intézkedések

- (1) Az Egyetem a felelős a munkavállalók sugárvédelmét biztosító szervezetrendszer kiépítéséért, a sugárvédelmet biztosító intézkedések végrehajtásáért.
- (2) Az engedélyes felelőssége kiterjed az Svsz által ellátott feladatokon túl
 - a) a munkavállalók egyéni védőeszközzel való ellátására,
 - b) a sugárvédelmi intézkedések biztosításához szükséges tárgyi és személyi feltételek teljesítésére,
 - c) a szükséges biztonsági berendezések alkalmazására, üzemeltetésére és azokra vonatkozó jogszabályokban előírt kötelezettségekre,
 - d) a hatékony sugárvédelmi intézkedések biztosításához szükséges szervezési és szabályozási környezet megvalósítására,
 - e) a létesítményi sugárvédelmi LSSZ elfogadására,
 - f) a 3. – 10. számú mellékletben szereplő további engedélyes-i feladatok ellátására.

3 Záró rendelkezések

Az SVR. 55. § (1) bekezdés 10. pontjának előírása szerint jelen LSSZ hatályba lépésének feltétele az OAH alkalmazáshoz megadott engedélye.

4 Mellékletek

1. számú melléklet: A sugárvédelmi szervezet organogramja
2. számú melléklet: Táblázat az SVR. 8. melléklet szerinti tartami elemek szabályozási helyéről
3. számú melléklet: Az SVR 8. melléklete szerinti, az összes ionizáció sugárzást alkalmazó munkahelyre érvényes szabályok
4. számú melléklet: Dekontaminálási útmutató
5. számú melléklet: A sugárvédelmi zsilipek helyének, használatának ismertetése, a testfelület szennyezettségének ellenőrzésére alkalmazott mérőeszközök típusának és a mért jellemzők ismertetése és a bőrfelület-szennyezettség megszüntetésére irányuló módszerek és az alkalmazandó eszközök (dekontamináló készletek) típusa és mennyisége, a rendelkezésre állás ellenőrzésének rendje
6. számú melléklet: sugárveszélyes munkahelyre vonatkozó speciális sugárvédelmi előírások
7. számú melléklet: Zárt sugárforrások alkalmazására vonatkozó különleges szabályok
8. számú melléklet: A radioaktív hulladékok munkahelyi és üzemi gyűjtésének, kezelésének módja
9. számú melléklet: Sugárvédelmi program részei hozzá kapcsolódó feladatok azon elvégzésének módja és gyakorisága
10. számú melléklet: A berendezések időszakos, független szervezetek által végzett teljes állapotfelmérésének (állapotvizsgálat) rendje
11. számú melléklet: A munkahelyi sugárvédelmi megbízott kinevezés minta – formanyomtatványtárból érhető el